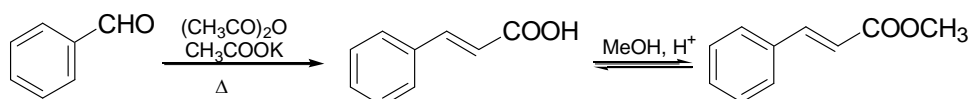

KWAS (*E*)-CYNAMONOWY i (*E*)-CYNAMONIAN METYLU

Cel zadania. Poznanie tworzenia wiązania węgiel–węgiel przez kondensację aromatycznych aldehydów z pochodnymi kwasu octowego (reakcja Perkina). Interpretacja widm IR, ^1H , ^{13}C NMR i MS. Preparatyka w małej skali.

KWAS (*E*)-CYNAMONOWY

Odczynniki

Aldehyd benzoesowy	1,5 ml (15 mmoli)
Octan potasu bezw.	0,90 g (11 mmoli)
Bezwodnik kwasu octowego	2,1 ml (22 mmoli)
Eter dietylowy	15 ml
Węglan sodu	
Kwas solny, roztwór 6 M	

Aparatura

Kolba okrągłodenna 50 ml
Zlewka o poj. 100 ml
Chłodnica zwrotna
Mieszadło magnetyczne
Płaszcz grzejny

Wykonanie

W kolbie okrągłodennej o poj. 50 ml zaopatrzonej w chłodnicę zwrotną umieszcza się aldehyd benzoesowy (1,5 ml, 15 mmoli), bezwodny octan potasu (0,90 g, 11 mmoli) i bezwodnik kwasu octowego (2,1 ml, 22 mmole). Mieszając ogrzewa się w temperaturze wrzenia przez 1,5 godz. Lekko ochłodzoną mieszaninę reakcyjną (nie dopuszczać do zestalenia) wylewa się do zlewki o poj. 100 ml zawierającej 50 ml zimnej wody i dodaje nasycony roztwór węglanu sodu (pH 8–10). Mieszaninę przenosi się do rozdzielacza i ekstrahuje nieprzereagowany aldehyd benzoesowy eterem dietylowym (2 x 7,5 ml). Warstwę wodną umieszcza się w zlewce o poj. 250 ml, zakwasza 6 M kwasem solnym do pH 2 i chłodzi wodą. Wytrącony osad kwasu odsącza się i suszy. Surowy produkt krystalizuje się z mieszaniny metanol-woda; otrzymuje się około 1,25 g, t.t. 133–134 °C.

Analiza

Wykonanie widma IR (nujol). Interpretacja widm ^1H , ^{13}C NMR i MS.

(E)-CYNAMONIAN METYLU

Odczynniki

Kwas (E)-cynamonowy
Metanol
Kwas siarkowy stęż.
Eter dietylowy
Siarczan magnezu bezw.
Wodorowęglan sodu
Chlorek sodu
Metanol

400 mg (2,6 mmoli)
6 ml (148 mmoli)
5 kropli
30 ml

5 ml

Aparatura

Kolba okrągłodenna 50 ml
Chłodnica zwrotna
Mieszadło magnetyczne
Pipetki Pasteura
Probówki z korkiem

Wykonanie

W kolbie okrągłodennej o poj. 50 ml zaopatrzonej w chłodnicę zwrotną umieszcza się kwas (E)-cynamonowy (400 mg, 2,6 mmoli), metanol (6 ml, 148 mmoli) oraz 5 kropli stęż. kwasu siarkowego i ogrzewa się w temperaturze wrzenia przez 1 godz. Po ochłodzeniu przenosi się do rozdzielacza, dodaje 5% roztwór wodorowęglanu sodu (6 ml) w 15% roztworze chlorku sodu i wytrząsa do zakończenia wydzielania dwutlenku węgla. Kolbę reakcyjną przepłukuje się eterem dietylowym (2 x 10 ml) i łączy z cieczą w rozdzielaczu. Wytrząsa się energicznie i odstawia do rozdzielania warstw. Po rozdzieleniu do warstwy wodnej dodaje się stałego chlorku sodu (1 g) i ponownie ekstrahuje eterem dietylowym (10 ml). Połączone ekstrakty eterowe suszy się bezw. siarczanem magnezu i dekantuje do kolbki o poj. 50 ml. Eter usuwa się na wyparce obrotowej, a produkt krystalizuje się z mieszaniny metanol-woda; otrzymuje się około 260 mg, t.t. 36-38 °C.

Analiza

Wykonanie widma IR (nujol). Interpretacja widm ^1H i ^{13}C NMR.

Literatura

- 1) J. March, *Chemia Organiczna*, WNT, Warszawa, 1975, s. 609.
- 2) *The Merck Index*, 13th ed., Merck & Co. Inc., Whitehouse Station, NY, 2001, s. ONR-80.

BHP

Bezwodnik kwasu octowego jest drażniący dla oczu, skóry i układu oddechowego.
Powoduje oparzenia.

Aldehyd benzoesowy – drażniący dla oczu i układu oddechowego; może powodować uczulenia.

Eter dietylowy – bardzo łatwopalny.

Metanol – łatwopalny, bardzo toksyczny przy wdychaniu i spożyciu. Unikać kontaktu ze skórą.

Kwas siarkowy – silnie żrący, powoduje oparzenia.

Opracował: dr Andrzej Prewysz-Kwinto